

109372 Klacht over begeleiding leerlingen tijdens de coronacrisis deels gegrond. Een school moet het afstandsonderwijs afstemmen op de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

ADVIES

inzake de klacht van:

[klaagster], moeder van [leerling 1] en [leerling 2], klaagster

tegen

[de directeur] van [de school], gevestigd te [vestigingsplaats], verweerder

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij klaagschrift van 9 juli 2020 en aangevuld op 20 augustus 2020, 21 september 2020 en 25 november 2020, heeft klaagster op grond van de geldende klachtenregeling een klacht tegen verweerder ingediend met de volgende inhoud:

[klaagster] klaagt erover dat de school onvoldoende onderwijs en begeleiding biedt aan haar kinderen, die vanwege de kwetsbaarheid van klaagster en het risico op coronabesmetting niet op school kunnen komen.

Vanuit het secretariaat van de Commissie is telefonisch met partijen overlegd over de gewenste wijze van klachtafhandeling: interne klachtbehandeling door het schoolbestuur, mediation of formele klachtbehandeling. Naar aanleiding van de uitkomst van deze gesprekken is de klacht ter beoordeling voorgelegd aan de Commissie.

Verweerder heeft op 16 december 2020 een verweerschrift ingediend.

Alle stukken zijn in afschrift aan partijen gestuurd.

De digitale hoorzitting vond plaats op 13 januari 2021. Klaagster was daarbij aanwezig, vergezeld door haar moeder, als informant.

Verweerder was aanwezig en werd vergezeld door [locatieleider] van de school, en de [directeur bedrijfsvoering] bij [het bevoegd gezag], het bevoegd gezag van de school, beiden informant.

Onder handhaving van hun standpunten hebben partijen een nadere toelichting gegeven.

Dat wat in de stukken en op de zitting naar voren is gebracht, is, voor zover relevant, zakelijk in dit advies weergegeven.

2. DE FEITEN

Klaagster is de moeder van [leerling 1] en [leerling 2]. [leerling 1] is geboren op [geboortedatum] 2009 en [leerling 2] op [geboortedatum] 2013. Klaagster en haar kinderen wonen in [land] en hebben de [nationaliteit]. [leerling 1] zat in het schooljaar 2019-2020 in groep 7 en [leerling 2] in groep 3 van [de school] in Nederland. [leerling 1] is gediagnosticeerd met dyscalculie en dyslexie.

Door de Covid-19 pandemie in verband met de gezondheid van klaagster en het vermijden van ieder risico op een besmetting zijn [leerling 1] en [leerling 2] met ingang van 2 maart 2020 thuisgebleven. De kinderen van klaagster volgen vanaf deze datum onderwijs vanuit huis zoals hun dat door de school wordt aangeboden, en zijn sindsdien niet meer naar school geweest. Partijen hebben gecorrespondeerd over de wijze waarop het afstandsonderwijs ingericht is, onder andere over het ontbreken van lesmateriaal.

In het schooljaar 2020-2021 zitten [leerling 1] en [leerling 2] in groep 8 respectievelijk groep 4 van de school. Partijen hebben correspondentie gevoerd over de mogelijkheid voor de kinderen van klaagster om online onderwijs te volgen en instructie te krijgen. De school heeft in een e-mailbericht van 24 augustus 2020 aan klaagster medegedeeld dat de school geen online onderwijs zal geven "vanwege de breuk in het vertrouwen bij beide partijen". Hierover hebben partijen meermaals gecorrespondeerd. Op 25 november 2020 heeft klaagster besloten dat zij haar klacht formeel wil laten behandelen door de Commissie.

3. VISIE PARTIJEN

Visie klaagster

De kwaliteit van het thuisonderwijs is niet goed. De kinderen van klaagster krijgen geen online lessen en geen lesinstructie van de school. Ook zijn er te weinig contactmomenten. De kinderen van klaagster kunnen slechts twee keer per week, ongeveer 15 minuten, overleggen met de leerkracht over de lesstof. Klaagster krijgt ook zelf geen uitleg over hoe zij haar kinderen kan instrueren. De kinderen hebben wektaken toegestuurd gekregen, maar dikwijls ontbrak er materiaal om het opgegeven werk te kunnen maken. Dat materiaal werd achtergehouden door de school. Ook kregen de kinderen boeken thuisgestuurd, terwijl dat een onnodig risico op besmetting vormt voor klaagster.

De kinderen kunnen wel vragen stellen per app of mail, maar het duurt vaak dagen voordat er een antwoord komt en de kinderen verder kunnen werken. Volgens klaagster resulteert deze invulling van afstandsonderwijs ongetwijfeld in leerachterstanden van haar kinderen. Klaagster heeft daarom meermaals aan de school voorgesteld om de contactmomenten en instructiemomenten te verruimen en het afstandsonderwijs anders in te richten. De school verwees alleen naar ander afstandsonderwijs, zoals de wereldschool en IVIO. Er waren ook geen oudergesprekken over de stand van zaken en het schooladvies. De school bood geen duidelijkheid over de aanpak na de zomervakantie.

De school discrimineert de kinderen van klaagster want [leerling 1] en [leerling 2] krijgen structureel te weinig informatie van de school in vergelijking met andere leerlingen. Ieder kind heeft hetzelfde recht op goed onderwijs, ook als dit onderwijs is vanuit huis.

Klaagster heeft meermaals aangegeven dat de school online onderwijs moet bieden, zodat haar kinderen vanuit huis mee kunnen kijken met de les, de instructie kunnen volgen, en direct vragen kunnen stellen. De school heeft geen enkele moeite gedaan om de kinderen bij de klas te betrekken. De school is de verjaardagen van [leerling 1] en [leerling 2] vergeten en ook met Sinterklaas is niet gepoogd om [leerling 2] bij het feest te betrekken. De kinderen worden volledig afgezonderd.

Klaagster heeft niet eerder dan ter zitting vernomen dat de school een pedagogische en didactische afweging heeft gemaakt voor haar beslissing om geen online onderwijs voor [leerling 1] en [leerling 2] te combineren met fysiek onderwijs voor de andere kinderen in de klas. Klaagster heeft geen redenen gekregen, anders dan het noemen van een vertrouwensbreuk, waarom online onderwijs niet mogelijk was.

Ook het privacy-argument om geen online onderwijs te verzorgen, is pas ter zitting aangevoerd door de school. De leerkrachten geven overigens in de tweede lockdown wel online les aan alle kinderen, terwijl het dan gaat om dezelfde privacy-afweging. Bovendien betekent een computer in de klas niet dat de les ook wordt opgenomen.

In [land] heeft iedere leerkracht een computer staan op de lessenaar, zodat de kinderen die thuiszitten het onderwijs volledig kunnen volgen en direct vragen kunnen stellen. In Nederland zou het onderwijs kwalitatief even goed moeten zijn. Leerkrachten in Nederland hebben ook een pedagogische academie gedaan. Als [nationaliteit] leerkrachten online kunnen lesgeven, dan moeten Nederlandse leerkrachten dit ook kunnen.

Klaagster vindt dat zij minachtend is behandeld door de school. De school weet dat klaagster risicopatiënt is en dat de kinderen om die reden thuis onderwijs volgen. Toch heeft de school de Onderwijsinspectie en de leerplichtambtenaar benaderd. Dat heeft de school wellicht gedaan omdat klaagster al een klacht had ingediend en school vond dat klaagster eerst hierover contact had moeten opnemen met de school. Het betrekken van een leerplichtambtenaar vindt klaagster een vorm van pesterij.

Visie verweerder

De school geeft wel begeleiding op afstand aan [leerling 1] en [leerling 2]. De kinderen krijgen een weektaak aangeboden met bijbehorend materiaal. De boeken zijn inmiddels allemaal gescand en aan de kinderen gestuurd. Ook hebben de kinderen op twee momenten in de week contact met de leerkracht om vragen te stellen over de lesstof. Tijdens die momenten wordt ook instructie gegeven. Vaak duren de momenten langer dan 15 minuten, zeker voor [leerling 1]. Verder kunnen de kinderen van klaagster via de telefoon en per e-mail vragen stellen aan de leerkracht. Die geeft dan zo snel als mogelijk antwoord. Soms duurt dat even omdat de leerkracht ook les moet geven. Klaagster wil dat haar kinderen de lessen online kunnen bijwonen, maar de school heeft daar niet voor gekozen omdat daaraan allerlei bezwaren verbonden zijn. Dat zijn pedagogisch didactische belemmeringen en privacybezwaren. Het is voorts niet mogelijk om zowel klassikaal als online les te geven.

In een lokaal is er interactie tussen de leerlingen en het is voor de leerkracht niet mogelijk om tegelijkertijd ook nog online de les te verzorgen. Op ieder moment inbellen is daarom ook niet mogelijk aangezien de leerkracht gedurende de dag bezig is met het lesgeven. Ook wil de school de privacy waarborgen van de leerkracht en de klas. Het is niet te controleren wat er aan de andere kant gebeurt en of de les ongewenst wordt opgenomen.

De school begrijpt de zorgen over het oplopen van een achterstand, met name voor [leerling 1] vanwege haar dyscalculie en dyslexie. Het lukt de school niet om de kinderen van klagster het volledige onderwijs te bieden. Daarom krijgen [leerling 1] en [leerling 2] onderwijs op de hoofdvakken, zodat de kinderen zo goed mogelijk kunnen meekomen met de groep. De school biedt het maximaal haalbare. School heeft klagster gewezen op alternatieven van onderwijs die mogelijk wel een andere vorm van afstandsonderwijs kunnen bieden, zoals IVIO en de wereldschool. Desondanks heeft klagster besloten om haar kinderen het onderwijs verder te laten vervolgen op de school. De school heeft met klagster correspondentie gevoerd over het onderwijs aan [leerling 1] en [leerling 2]. In die correspondentie stellen klagster en haar moeder zich respectloos op richting de school. Zij zijn veeleisend over de manier waarop de school het afstandsonderwijs moet inrichten. De school heeft de Onderwijsinspectie en leerplichtambtenaar benaderd over hoe het onderwijs verzorgd kan worden voor de kinderen van klagster. De school heeft na overleg met het schoolbestuur, de Onderwijsinspectie en de leerplichtambtenaar het thuisonderwijs verder vormgegeven door het werken met weektaken en contactmomenten. Vanwege de breuk in het vertrouwen tussen beide partijen is besloten om geen online lessen te geven. Wel heeft de school meermaals met klagster en de moeder van klagster gecorrespondeerd over de mogelijkheden die er wel zijn om het onderwijs voor [leerling 1] en [leerling 2] goed vorm te geven. De school heeft zich gehouden aan het advies van de PO-raad over onderwijs op afstand. Er zijn contactmomenten tussen de kinderen en de leerkrachten mogelijk na schooltijd. De school betreurt dat zij de verjaardagen van de kinderen is vergeten. Dit heeft school al kenbaar gemaakt aan klagster, en ook ter zitting heeft de school benadrukt dat dit niet had mogen gebeuren.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

De Commissie stelt vast dat niet ter discussie staat dat de gezondheidssituatie van klagster zodanig is dat zij risico loopt op een ernstig verloop van de gevolgen van besmetting met Covid-19 en daarom een besmetting moet vermijden. Het staat dan ook niet ter discussie dat [leerling 1] en [leerling 2] om die reden geen onderwijs kunnen volgen op de school. Over de invulling van het thuisonderwijs aan [leerling 1] en [leerling 2] overweegt de Commissie dat een school een grote mate van vrijheid toekomt in de vormgeving van het onderwijs, zo ook aan de invulling van het thuisonderwijs. De keuze om geen online onderwijs te verzorgen, kan de Commissie dan ook slechts terughoudend toetsen. De school heeft gekozen voor een vorm van onderwijs die gelet op praktische en didactische belangen haalbaar is. De school ziet geen mogelijkheid om online onderwijs te geven waarbij de rest van de klas fysiek wel aanwezig is. De school heeft ter zitting aangegeven deze hybride vorm van onderwijs pedagogisch en didactisch bezwaarlijk te vinden omdat een gelijktijdige interactie tussen de leerkracht en leerlingen in de klas en [leerling 1] en [leerling 2] thuis op deze wijze niet mogelijk is.

Ook heeft de school om privacyredenen niet gekozen voor online onderwijs. Deze argumenten van de school rechtvaardigen naar het oordeel van de Commissie in voldoende mate het besluit om geen online onderwijs te verzorgen. Verder overweegt de Commissie dat gebleken is dat de school heeft afgestemd met het schoolbestuur, de Inspectie en de leerplichtambtenaar hoe het afstandsonderwijs vormgegeven kan worden. De school heeft alternatieve vormen van onderwijs geboden en invulling gegeven aan het afstandsonderwijs. [leerling 1] en [leerling 2] hebben ieder een weektaak gekregen en hebben elk twee contactmomenten per week met de leerkracht waarbinnen zij vragen kunnen stellen en instructie krijgen. Ook kunnen de kinderen vragen stellen over de stof en dit appen naar de leerkracht. Nu de Commissie niet treedt in de wijze waarop de school haar onderwijs vormgeeft, zal de Commissie niet uitspreken of een andere manier van lesgeven en afstandsonderwijs beter was geweest. In zoverre is de klacht ongegrond. Wel had de school naar de mening van de Commissie haar bezwaren om geen online onderwijs te geven eerder aan klaagster op duidelijke wijze kenbaar moeten maken en valt het te betreuren dat hierover eerst ter zitting duidelijk is gecommuniceerd.

Een school is vanwege haar vrijheid van inrichting dus niet verplicht om online les te geven, maar moet wel de onderwijskwaliteit waarborgen. De Commissie constateert dat een van de kinderen van klaagster een leerling is die, vanwege dyslexie en dyscalculie, meer begeleiding en ondersteuning nodig heeft, mogelijk zelfs een extra ondersteuningsbehoefte. Ter zitting is door de school ook aangegeven dat [leerling 1] voorheen extra begeleiding kreeg op school. Gelet op de begeleiding die dit vraagt, ligt het voor de hand dat de school het contact met de leerling en de begeleiding daarop aanpast, temeer wanneer het langdurig afstandsonderwijs betreft. Daarvan is de Commissie in geval van [leerling 1] niet gebleken. In zoverre is de klacht dan ook gegrond.

Verder overweegt de Commissie dat van de school wordt verlangd dat zij de kinderen in een periode van afstandsonderwijs zoveel als mogelijk bij de klas blijft betrekken. Een school moet zich inspannen om leerlingen niet alleen te betrekken bij de leerstof, maar er ook voor waken dat leerlingen niet sociaal buitengesloten raken van de groep, zoals ook beschreven staat in het advies over afstandsonderwijs van de PO-raad. De Commissie oordeelt dat de school in geval van [leerling 1] en [leerling 2] hierin tekort is geschoten en actiever had kunnen zoeken naar meer mogelijkheden om de kinderen bij het onderwijs te betrekken. De Commissie heeft er echter met instemming kennis van genomen dat de school spijt heeft betuigd over het verloop van de Sinterklaasviering en het vergeten van de verjaardagen van de kinderen. De school heeft door het maken van excuses al erkend dat het anders had moeten. Een oordeel van de Commissie voegt hier niets aan toe.

Voor het overige spreekt de Commissie zich niet uit over het vergelijk tussen de inrichting van het [nationaliteit] en Nederlandse onderwijs omdat dit haar bevoegdheid te buiten gaat.

5. OORDEEL VAN DE COMMISSIE

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat de klacht gegrond is voor zover de school onvoldoende het thuisonderwijs heeft afgestemd op de ondersteuningsbehoefte van [leerling 1]. Voor het overige is de klacht ongegrond.

6. AANBEVELINGEN

De Commissie heeft geen aanbevelingen anders dan die reeds voortvloeien uit het advies.

Aldus gedaan te Utrecht op 10 februari 2021 door mr. W.C. Oosterbroek, voorzitter, drs. M.V.J.M. Brouwers, mr. drs. G.W. van der Brugge en drs. C.A. Hoos, leden, in aanwezigheid van mr. drs. K. te Mebel, secretaris.

mr. W.C. Oosterbroek
voorzitter

mr. drs. K. te Mebel
secretaris